

Notulendeel Preekconsent (09.05)

126. Werkers in de kerk - Preekconsent (09.05) / Vertrouwens- en Adviescommissie (09.03)

De voorzitter heet de aanwezige leden van de VAC welkom.

a. toelichting regio's Alkmaar-Zaandam en Kampen (09.05.01 en 02)

Namens de regio's Alkmaar-Zaandam en Kampen lichten ds. G. Nederveen en ds. R. Venderbos de voorstellen kort toe.

b. toelichting VAC (09.03.01 bijlage 4)

Namens de VAC merkt br. A. Wattèl op dat de overwegingen van de commissie ingegeven zijn uit de gedachte om predikanten die losgemaakt zijn en niet langer beroepbaar zijn wel de mogelijkheid te bieden om te blijven preken. Het zelfde geldt voor predikanten die uit eigen beweging ander werk zijn gaan doen, voor wie diverse malen op oneigenlijke gronden van artikel 9 AKS gebruik gemaakt is (emeritering). Wat artikel 9 betreft pleit de commissie voor een duidelijkere verwoording van de emeriteringsgrond, die de kennelijke bedoeling van dit artikel duidelijk tot uitdrukking brengt.

c. eerste besprekingsronde

De voorzitter merkt op dat het voorstel van de regio Kampen ziet op een preekconsent voor twee categorieën werkers; één daarvan is de kerkelijk werker, waarover tijdens de 8e zitting ook gesproken wordt. Hij merkt op dat deze twee lijnen van de bezinning op de kerkelijk werker op enig moment bij elkaar gebracht moeten worden. Aansluitend bij het voorstel van de regio Kampen om een commissie in te stellen die nog tijdens de lopende LV rapporteert, merkt hij op dat het moderamen een extra zitting heeft gepland op 17 juni.

Br. G. van der Bijl betuigt zijn instemming met het voorstel van de regio Alkmaar-Zaandam en met de strekking van VAC-bijlage 4. Wat de kerkelijk werker betreft, vraagt hij naar de wenselijkheid van meer soorten preekconsent dan er nu zijn, wijst hij tevens op de hoge eisen die nodig zijn voor de verlening van een preekconsent en oppert hij dat een aparte commissie daartoe wellicht nodig kan zijn.

Br. L. Verheij onderschrijft de wenselijkheid van een onderzoekscommissie zoals verwoord in het voorstel van de regio Kampen. Tevens vraagt hij naar de wenselijkheid van een goede regeling om toezicht te houden op verleende preekconsenten, breder dan alleen bij de betreffende kerkenraad liggend. Namens de Commissie Doorlichting Kerkrecht merkt hij op de visie van de VAC op het oneigenlijk gebruik van artikel 9 AKS te onderschrijven en wijst hij op het nieuwe artikel 10.1 dat eerder tijdens de zitting is aangenomen.

Br. J.M. Louwerse gaat in op het vrijwillig ontslag van predikanten die een andere taak op zich genomen hebben die wel aan het predikantschap verwant is, zoals dit in de afgelopen jaren enkele malen heeft plaatsgevonden, en concludeert dat de betreffende kerken en regio's wel degelijk gezocht hebben naar een weg om dat mogelijk te maken, maar dat ze geen andere mogelijkheid gevonden hebben dan (het op zich oneigenlijk gebruik van) artikel 9. Hij meldt een amendement op artikel 10.1 in voorbereiding te hebben in de zin van een toevoeging dat de regio vaststelt of iemand in een dergelijk geval predikant kan blijven, waarbij deze dan aan de laatste gemeente die hij gediend heeft verbonden blijft.

Ds. H.H. Scheffer pleit ervoor ook een regeling te treffen voor (de regionale begeleiding van) mensen die niet aan alle vereisten voldoen, maar wel iets te bieden hebben. Wat het gebruik van artikel 9 betreft, geeft hij aan graag enige ruimte te zien in de toepassing om te voorkomen dat personen die het betreft niet meer voor de kerken beschikbaar zijn.

Ds. C. Smit meldt dat de regio Dordrecht-Gorinchem een voorzichtig positieve houding tegenover het idee van het preekconsent inneemt. Hij pleit voor een ruimer preekconsent dan in de huidige situatie het geval is, maar tevens voor voorzichtigheid in de omgang hiermee. Hij onderstreept de noodzakelijke kwaliteitseisen die niet-predikanten met een preekconsent gesteld dienen te worden, en pleit voor periodieke toetsing bijvoorbeeld door middel van een preekbespreking in de regio. Wat de binding aan een gemeente betreft, merkt hij op dit graag vertaald te zien in een actieve betrokkenheid van de kerkenraad van de gemeente waarvan de persoon met een preekconsent lid is. Op het punt van artikel 9/artikel 11.2 zegt hij het met de visie van de VAC eens te zijn, maar pleit hij tevens voor het maximaal benutten van de ruimte die artikel 11.2 biedt.

d. antwoord regio's en VAC

Na een korte theepauze reageert ds. R. Venderbos namens de regio Kampen op een aantal vragen en opmerkingen. In antwoord op de vraag van ds. Scheffer stemt hij toe dat het zaak is de ruimte goed af te bakenen om e.e.a. leefbaar te houden, en merkt hij op dat toezicht op preekconsent nog niet zo simpel te regelen is.

Br. A. Wattèl geeft aan blij te zijn met de instemmende reacties op de visie van de VAC op artikel 9, hoewel hij tevens opmerkt dat de VAC geen uitspraak heeft gedaan over de twee regio's die ermee te maken hebben gehad. Wat dergelijke situaties betreft, stelt hij dat niet in alle gevallen duidelijk is of artikel 11.2 van toepassing is, maar dat het gaat om predikanten die hun status verliezen, maar wel willen blijven preken. Als vertegenwoordiger van de NGP merkt hij op dat het voor studenten van de NGP (die veel moeten doen om predikant te kunnen worden en te gaan preken) lastig kan zijn als andere mensen gemakkelijker in allerlei zaken in de kerk aan het werk kunnen gaan (zoals bij een preekconsent).

e. tweede besprekingsronde

Ds. C. Smit merkt op dat iemand die niet langer als gemeentepredikant werkt, maar wel de status en eer van predikant behoudt, steeds onder verantwoordelijkheid blijft van de gemeente waaraan hij verbonden is.

Ds. J. van 't Hof geeft aan de moeite van de NGP te begrijpen, maar wijst tevens op de noodzaak van een goede regeling van het preekconsent, zowel om de kwaliteit beter te borgen als om onduidelijkheid en inconsistentie te voorkomen. Wat de kerkelijk werker betreft wijst hij op de mogelijkheid om het aantal preken of preekbeurten in aantal te beperken, en het preekconsent door de regio te laten verlenen.

Br. J.M. Louwerse constateert dat met een ruimere (niet-limitatieve) opvatting van artikel 11.2 en de instelling van een commissie voor onderzoek naar de ambten wat hem betreft voor dit moment voldoende geregeld is.

Ds. K. Muller merkt op vóór het voorstel van de regio Kampen te zijn, maar vraagt of het reëel is rapportage van de te benoemen commissie nog tijdens de lopende LV te verwachten, zeker wanneer de opdracht van de commissie ook de vraag van de 'toetsing/beoordeling' zou gaan inhouden.

f. reacties regio's en VAC

Aansluitend bij de opmerking van ds. Muller, merkt ds. C.T. de Groot op dat een langere termijn (van drie jaar) wellicht tot een betere afweging kan leiden, maar dat een zo snel mogelijke rapportage vanwege de gegroeide praktijk wenselijk is.

In reactie op de opmerking van ds. Van 't Hof, stelt br. A. Wattèl dat de VAC niet tegen het preekconsent of de verruiming daarvan is, maar er wel aan hecht te onderstrepen dat de kwaliteit in de gaten gehouden dient te worden. Naar aanleiding van de opmerking van ds. Smit, merkt br. Wattèl op dat de vraag wie predikant is, in het AKS limitatief bepaald is. Andere categorieën zouden toegevoegd kunnen worden, maar dan zou het AKS z.i. grondig aangepast moeten worden. Hij pleit voor voorzichtigheid om door middel van oneigenlijke redeneringen mogelijk te maken dat iemand die het werk van predikant niet meer doet, toch predikant kan blijven, bijvoorbeeld uit het verlangen een zekere 'status' te behouden.

g-h. voorstellen/amendementen/besluitvorming

De voorzitter stelt voor op dit moment niet tot besluitvorming te komen. Wel constateert hij dat het pleidooi van de VAC tegen 'oneigenlijk gebruik' van artikel 9 door de vergadering breed gesteund wordt, en stelt hij voor aan de Commissie Kerkrecht te vragen een nieuwe verwoording van artikel 9 op te stellen waarin dat wat bedoeld wordt ook duidelijk in de tekst vastgelegd wordt. Ook constateert hij een vrij brede steun in de vergadering voor de gedachte om de ruimte die artikel 11.2 biedt goed te gebruiken, waarvoor echter geen aparte besluitvorming noodzakelijk is. Tot slot stelt hij brede instemming op te merken met het voorstel van de regio Kampen om een algemene regeling voor het preekconsent (inclusief kwaliteitseisen) op te stellen, tenminste voor mensen die menen gaven te hebben (maar niet de vereiste opleiding hebben) en voor predikanten die ander werk gaan doen, maar wel willen blijven voorgaan. Hij stelt de regio Kampen voor om voor de zitting van 26 maart met een nieuw voorstel voor een commissie hiertoe te komen.

Tot slot peilt hij de mening van de vergadering, die algemeen vóór de instelling van een commissie blijkt te zijn.

De voorzitter dankt de VAC en de regio's voor hun bijdragen.